

Samtal om waldorfskolan och framtiden

refererat av Laila Pietsch

På söndagen den 3/10 1999 i anslutning till Kristofferskolans 50-årsjubileum, ägde ett samtal rum mellan Stefan Leber från Bund der freien Waldorfschulen, Tyskland, Shirley Noakes från Steiner School Fellowship, England, och föräldrar och lärare i mandatgrupper på svenska waldorfskolor. Nedanstående frågor och svar utgör en del av samtalet.

Fråga: Begreppet "pedagogiska frågor" är ett uttryck som ofta hörs på våra skolor, ibland till och med som ett argument att hålla föräldrar utanför. Vad menas egentligen med detta uttryck och hur skall man definiera det?

Stefan Leber: Allt som går in i oss via våra sinnen väcker lust eller olust i vår själ. Lärare som inte vet riktigt vad de gör och varför, blir osäkra inför frågor och deras osäkerhet blir till ett politiskt instrument, vilket medför att frågan görs till en "intern" fråga. När man blir osäker bygger man försvarsmurar. Leber menade att ALLA frågor måste kunna samtalas om och behandlas på en skola.

Shirley Noakes sade att det i skolans styrelse borde finnas människor som inte är vare sig lärare eller föräldrar på skolan utan har kunskap om ändamålsparagrafen. Så är det på många waldorfskolor idag runt om i världen.

Leber: Varje organ, varje grupp på skolan måste ha en identitet, annars är det överflödigt. Kollegiet blir ofta som en församlingsregering som tror att allt är deras angelägenhet, utan att kompetens finns. Integration - man bildar kretsar, ansvarsgrupper. En styrelse måste fatta beslut! Alla former som fungerar i det sociala utmattas efter c:a sju år. Man behöver ständigt finna nya former för den sociala struktur som finns på skolan, och den ändras ju också med ständigt nya föräldrar, elever och lärare..

En skola är ingen fabrik! En waldorfskola är just en waldorfskola. Vet vi vad detta innebär idag? Förr var alltid styrelsemedlemmarna antroposofer. Efter sådana letar vi idag med ljus och lykta.

Till några frågor om hur konferensarbetet skulle kunna fördjupas:

Leber: Jag kommer alltid tillbaks till min egen utgångspunkt, hur långt bort jag än beger mig (tänk på den projektiva geometrin, där syns detta tydligt!) Idag ropar lärare efter paketslösningar, det är en tidstendens. "Vad skall jag göra rent praktiskt i mitt arbete?" Man FOKUSERAR. Men antroposofin arbetar annorlunda, den DEFOKUSERAR, dvs. man utvidgar sig, riktar sig utåt. Då kommer svaren, liksom bakifrån/inifrån. Inspirationen, infallen kommer på detta vis. En sann fördjupning sker genom utvidgning, inte när jag fokuserar! Skolningsvägen är en övning att lära oss skilja på väsentligt och oväsentligt. Skolningsvägen är en grundförutsättning för fördjupning och utveckling på våra skolor.

Efterord:

Efter de två dagarnas intensiva arbete kom jag att tänka på något Herman Grimm sade i en föreläsning på Berlins universitet 1877 om Goethe och Schiller : *När två människor förenas i en gemensam aktivitet så fördubblas inte deras kraft, utan den fördubblas. Var och en har den andre osynlig bredvid sig. Formeln lyder inte G+S, utan (G+S) + (S+G). Var och en tillförs den andres kraft. Var och en av dem förändrades i mötet med den andre och med det som förändrades i var och en befruktades den andre*

Detta ställe citerar Steiner i sin bok "Yrkets karma" som ett föredöme för hur vi alla betyder något för varandra - om vi vill se det. Och att när vi möts på det viset så kan mänsklighetens stora frågor och uppgifter lösas.